

неможливо за допомогою загальних підходів до тлумачення змісту правочину, передбачених у частинах третій та четвертій статті 213 ЦК України, слід застосовувати тлумачення *contra proferentem*.

Загалом особливостями судового тлумачення норм права є те, що: 1) воно є інтелектуально-вольовою діяльністю спеціально уповноважених суб'єктів тлумачення; 2) суб'єктами такого тлумачення є судді будь-якого судового органу; 3) воно здійснюється як безпосередньо під час розгляду справи по суті, так і під час розгляду справи в касаційному порядку або при поясненні норм права у постановах пленумів, чи під час офіційного тлумачення у порядку конституційного провадження; 4) результати такого тлумачення є обов'язковими як для необмеженої кількості випадків (нормативне тлумачення), так і лише для конкретного судового спору (казуальне тлумачення); 5) його результати містяться у мотивувальній частині судових рішень, актів судів апеляційної та касаційної інстанції, постанов пленумів вищих судових інстанцій.

Зазначивши особливості судового тлумачення, можна дати його визначення як інтелектуально-вольової діяльності суддів судових органів щодо з'ясування і роз'яснення дійсного змісту правових норм, що направлена на єдине і правильне вирішення різної категорії справ.

Література

1. Постанова Верховного Суду у складі Об'єднаної Палати Касаційного цивільного суду в рамках справи від 18 квітня 2018 № 753/11000/14-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/1_doc2.nsf/link1/VS180611.html

2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

3. Рішення Європейського Суду по справі «Воловік проти України» від 06.12.2007 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_336

УДК 342.951 (043.2)

Клюєва Є.М., к.ю.н., доцент,
Державний університет інфраструктури та технологій,
м. Київ, Україна

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В ПОРТАХ

Механізм адміністративно-правового регулювання – це сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права.

Органічні складові механізму адміністративно-правового

регулювання:

1) норми права – загальнообов’язкові правила поведінки, встановлені з метою регулювання суспільних відносин;

2) акти реалізації норм права – процес фактичного втілення в життя приписів правових норм через поведінку суб’єктів адміністративного права;

3) правові відносини – вольові суспільні відносини, що виникають на основі норм права [1].

Як зазначив С.Т. Гончарук, в структуру механізму адміністративно-правового регулювання насамперед входять норми адміністративного права, акти тлумачення таких норм та акти їх реалізації, а також адміністративно-правові відносини. Крім названих елементів в структуру цього механізму можна включати і такі додаткові функціональні елементи, як правова культура та правова свідомість, а також форми та методи правового впливу та інше. Завдяки механізму адміністративно-правового регулювання відбувається практична реалізація цілеспрямовуючого правового впливу норм адміністративного права на відповідні управлінські стосунки [2].

Адміністративно-правовий механізм забезпечення безпеки в портах визначається як система адміністративно-правових засобів, що розробляються та реалізуються органами виконавчої, а також інших гілок влади, з метою створення усіх необхідних умов для нормальної та безперешкодної реалізації фізичними та юридичними особами, державою своїх, передбачених нормами адміністративного, транспортного та інших галузей права, прав та можливостей в процесі використання водного транспорту, під час проведення у зв’язку із цим відповідного контролю.

Адміністративно-правовий механізм забезпечення безпеки в порту включає певні елементи, комплексне та ефективне використання яких може приблизити до необхідного результату. Зокрема, структура механізму забезпечення безпеки мореплавства в порту складається з трьох основних елементів: норми адміністративного права, адміністративні правовідносини і акти застосування норм адміністративного права [3].

До основних складових адміністративно-правового механізму забезпечення безпеки мореплавства в порту можна віднести такі:

– норми адміністративного права, що визначають права та обов’язки суб’єктів зазначених суспільних правовідносин (Наказ Міністерства Інфраструктури від 27.03.2013 р. «Положення про капітана морського порту та службу капітана морського порту»);

– адміністративні правовідносини у сфері нагляду та контролю за забезпечення безпеки мореплавства (контрольні та наглядові функції Капітана морського порту та служби капітана морського порту, наглядові функції Державної служби морського та річкового транспорту, організація лоцманського проведення в портах);

– нормативно-правові акти, які регламентують діяльність суб'єктів цієї сфери (Наказ Державної служби з безпеки на транспорті від 19.03.2018 р. № 270 Про визначення меж зон нагляду за безпекою мореплавства, Постанова Кабінету Міністрів від 7.10.2009 р. «Положення про Державну систему управління безпекою судноплавства», наказ Міністерства Інфраструктури від 27.03.2013 р. «Порядок організації охорони морських та річкових портів» тощо).

В Україні серед державних органів, які тим чи іншим чином здійснюють контроль-наглядові функції є: 1) такі, що мають назву, яка вказує на їх контрольну або наглядову діяльність; 2) такі, у назві яких відсутні терміни «контроль» або «нагляд», але вони, відповідно до своєї компетенції, можуть здійснювати: а) контрольну або наглядову діяльність; б) як контрольну, так і наглядову діяльність. Проте ні назва органу («контрольний», «наглядовий»), ні назва повноважень («контрольні», «наглядові») не є універсальним критерієм розрізнення «контролю» і «нагляду» як особливих видів діяльності. Зазначені назви – це тільки формальний, а не сутнісний критерій їх розрізнення, оскільки «нагляд» органів нагляду, органів з наглядовими повноваженнями законодавець нерідко характеризує з використанням терміну «контроль».

Отже, виходячи з положень нормативно-правових актів, які на сьогодні визначають коло суб'єктів, що здійснюють державний та адміністративний нагляд в портах то це АМПУ, Морська адміністрація та капітани морських портів. Нажаль жодного нормативно-правового акту, якій би визначав коло суб'єктів, що здійснюють нагляд та контроль в галузі річкового транспорту нема.

Література

1. Адміністративне право України: підручник: за заг. ред. д.ю.н., проф. Коломоєць Т.О. – К.: «Істина», 2008. Ел. ресурс / Режим доступу: https://pidruchniki.com/1538050855834/pravo/mechanizm_administrativno-pravovogo_regulyuvannya

2. Механізм адміністративно-правового регулювання діяльності корпорацій в Україні / С.Т. Гончарук, А.Ю. Нашинець-Наумова // Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. - 2011. - № 2. - С. 37-40. – Ел. ресурс / Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npnau_2011_2_10

3. Бондарчук О.Г. Теоретичні основи та адміністративно-правові механізми протидії корупції в Державній кримінально-виконавчій службі України / Нац. ун-т держ. податк. служби України – К. : ЦУЛ, 2015.